

Televíziós mikroprojektor

Szovjet rádiószakértők televíziós mikroprojektort szerkesztettek. Az adókamérát a mikroszkóp szemlencséjéhez illesztik és a megfigyelés alatt álló objektum képét a kamera segítségével több ellenőrző vevőkészülék képernyőjéhez továbbítják. A televíziós mikroprojektor lehetővé teszi, hogy a tudósok távolság nélkül figyelemmel kísérhessék a mikroszkóp alatt végbemelő hosszantartó folyamatokat.

Egy ember, aki nem alszik

Olaszországban él Pietro Bortozzo parasztagda aki azzal a képtelen kijelentéssel döbentette meg az orvosokat, hogy utoljára 1912-ben aludt. Pontosabban azon az éjszakán, amely megelőzte emlékezetes bal esetét: egy ösvér ugyanis úgy belerúgott Bortozzába, hogy az fejjel nekivágódott egy olajfának. Mielőtt a baleset érte, igen jó alvó volt. Azóta karosszékekben ülve tölti az éjszakát és két-három pohárka bort iszik közben. Reggelre frissen, kipihentén érzi magát, napközben rengeteget gyalogol és azt állítja, hogy utoljára 25 évvel ezelőtt volt beteg, akkor is a foga fájt. Nála 30 évvel fiatalabb felesége szerint szeret a lányok körül sürgölni, s ezért mindig szemmel kell tartani. Bortozzo azt meséli, hogy éjszakánként nyitott szemmel álmodni szokott néha, ilyenkor mindig az ösvérrel történt balesete merül fel előtte.

Igazságtevés

A munkában eltöltött évtizedek után a fizikai és szellemi dolgozók általában minden zökkenő nélkül mennek nyugdíjba, s megkapják az eltöltött évek után járó nyugdíjilletményt. Ritkán, de akadnak még vitás esetek is. Ilyenkor a nyugdíjigogosultaknak joguk van a szolgálati idő vagy akár a nyugdíjigogosultság tisztázásáért bírósághoz fordulni, ahol minden indokolt esetben igazságot kapnak.

De nézzünk meg néhány vitás ügyet, amelyekben a felperes a nyugdíjigogosult, s az alperes a Szakszervezeti Társadalombiztosítási Központ szegedi alközpontja.

T. A. sándorfalvi lakos például sérelmezte, hogy a rokkantsági járadék megállapítására betervezett igényét elutasították, illetve nem hagyták jóvá. Tóth Antal bírósági keresetében előadta, hogy miután rokkantsága már nem érte el az SZTK szerint a törvényben meghatározott százalékot, a rokkantsági járadékot számára nem folyósítják. Állítása szerint azonban ezután sem tudott munkálkodni, helyette felesége dolgozott, és a felszabadulás után kapott három hold föld jövedelméből élték.

A bíróság a jelenleg érvényben levő törvények alapján Tóth Antal keresetét elutasította. Az indok: szolgálati idő szempontjából csak az a betegségen eltöltött idő számíthat be, amikor az igénylő keresetpótló táppénzben részesült. Tóth

Antal azonban a rokkantjáradék beszüntetése óta táppénzt nem kapott és sehol nem dolgozott.

L. M. szegedi lakos az Országos Központ határozatát fellebbezte meg a bíróságon. Keresetében kérte a bíróságot, hogy résznyugdíjként számítsa be nyugdíjába az 1942. november 22-től 1945 márciusáig teljesített katonai szolgálati időt, továbbá az ország több részében fennállott munkaviszonyát. Az SZTK L. M. kérését elutasította. A bíróság azonban az iratok alapos áttanulmányozása, valamint a tanúk igazolása után megítélte a kért résznyugdíjat L. M.-nek.

N. J. és felesége, szegedi lakosok szintén az SZTK szegedi alközpontját perelték szülői nyugdíjigogosultságuk megállapítása miatt. A Nagy-házaspár keresetében előadta, hogy néhai fiuk, N. F. 1961. március 29-én meghalt, és mivel eltartásukról túlnyomórészt gyermekük gondoskodott, így az idős szülők

jelenleg támogatás nélkül élnek. Elhalt gyermekükön kívül tartásra kötelezhető hozzátartozójuk nincsen. A bíróság itt is alapos körültekintéssel ítélkezett. Megállapította, hogy a házaspár kérése indokolt. Így a bírói ítélet alapján N. J. és felesége megkapja a szülői nyugdíjat.

Idősebb J. I. tápéi lakos öregségi nyugdíjigogosultságának megállapításáért fordult az SZTK szegedi alközpontjához. A társadalombiztosítási bizottság azonban elutasította kérelmét azzal, hogy 1929. IV. 8-tól 1956 első hó 28-ig terjedő időben mindössze csak 2912 napos szolgálati ideje volt, így nincs meg a törvény által előírt tízéves szolgálati ideje. Idősebb J. I. azonban bírósági keresetében előadta, hogy 1943-1946 között a tápéi legeltetési társulatnál volt alkalmazásban mint apaállatgondozó és gulyás. Ezzel az idővel együtt már megvan a szükséges tízéves munkaviszonya. A bíróság előtt ezt iratokkal is igazolta. Ezért a bíróság részére megállapította a nyugdíjigogosultságot.

Horuczi Lászlóné

Miért nincs zsiráf Magyarországon?

A legifjabbak nemzedéke Magyarországon már csak hírből, vagy a természetrajz könyvekből, esetleg egy-egy afrikai tárgyú filmből isme-

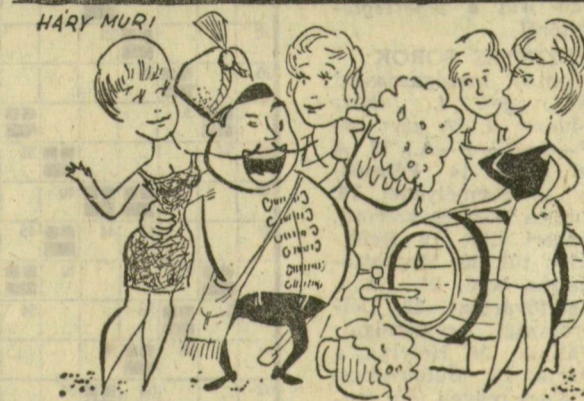
ri a föld leghosszabb nyakú, s egyúttal legmagasabb állatát, a zsiráfot.

Dr. Anghy Csaba professzort, a budapesti Állat- és Növénykert igazgatóját kérdeztük meg: mióta és miért nincs Magyarországon igazi, eleven zsiráf. A professzor közölte, hogy 1944-45 telén, Budapest ostromakor súlyos károkat szenvedett az Állatkert, s a veszteséglistára került a zsiráfház a lakóival együtt. Megfelelő téli szálláshely nélkül pedig zsiráfot tartani nem lehet, még kevésbé tenyészteni.

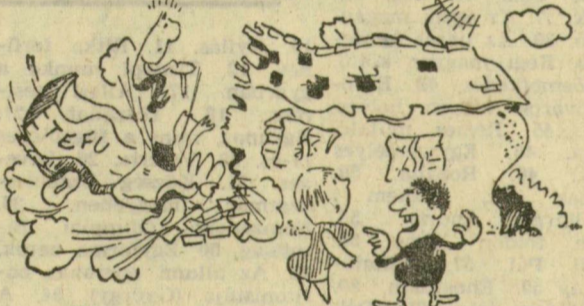
Az új zsiráfház terveit már az idén elkészítik, s jövőre megkezdik az építést is. Sőt, ha az épület időben elkészül, a Gyapjúipari Igazgatóság már 1963-ban — ajándékkul — megszerzi a szükséges zsiráf-törzsalományt is.

Dr. Szunyoghy János, a Természettudományi Múzeum emlőd osztályának vezetője elmondta, hogy a nemrégiben Afrikában járt vadász- és gyűjtőexpedíciónak módjában lett volna lóni zsiráfot is, hogy itthon, megfelelően preparálva, az elpusztult Afrika-kiállítás helyén rendezendő időszerű kiállításon bemutassák. De egyelőre nem áll rendelkezésükre olyan terem, ahol a kitömött zsiráfot teljes nagyságában elhelyezték.

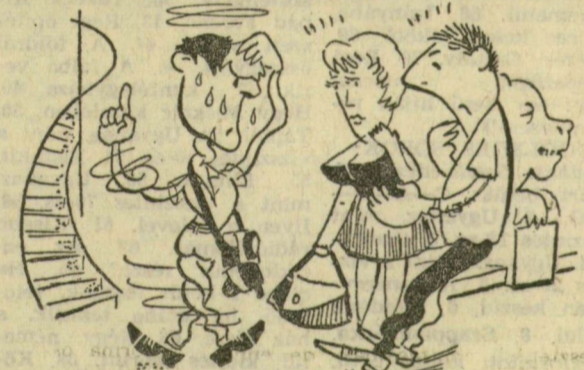
BONUS: Szabadtéri JATEKOK - JATEKOK - JATEKOK

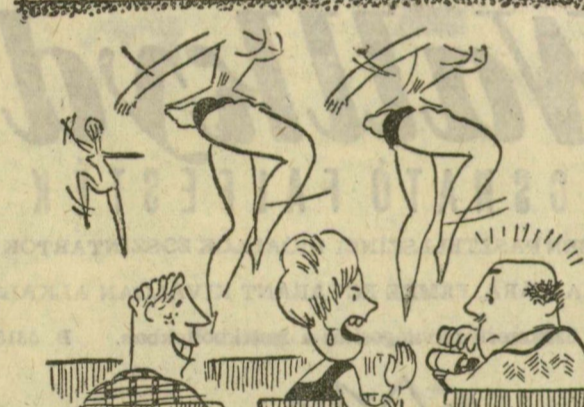
HÁRY MURI
EGÉSZSÉGETEKRE, SZEP SZEGEDI BÓ-SZORKANYOK!
AZ EMBER TRAGÉDIÁJA

TE MONDTAD, HOGY VEGYÜNK AUTÓ HELYET HÁZAT. AZZAL NINCIS KARAMBOL...!

...FENT VOLTAM A TORONYBAN...

AHÁ! - HÁT EZÉRT VÁLTOTTAL TE JEGYET AZ ELSŐ SORBA...!

SÖTÉT FELHŐ

a hegyek fölött...

Megdöbentő hír érkezett az észak-amerikai Nevada államból. Hosszú ideig eltitkolták, de kerülő úton, Franciaországon keresztül hozták is eljutott egy 7 éves amerikai kisfiú halálának híre. Az egyik amerikai lap tudósítójának sikerült a kisfiú szüleihez és a szomszédokkal elbeszélgetni. Ők mondták el a szomorú történetet.

Az eltemetett kisfiú

Az egykor mosolygós arcú kisfiú nem él már. Hét éves korában pusztult el gyógyíthatatlan, szörnyű betegségben, leukémiában. Hasonló betegségben pusztult el 1945-ben több ezer japán férfi és nő, akik a Hirosimára és Nagaszakira ledobott atombombák hatósugarában tartózkodtak. De a kis Butch Bordoli szülei tanyáján, Nevadában, 80 mérföldnyire a Reveille Text Camp amerikai atombomba kísérleti telepen halt meg. Sokat játszott a homokban, amelyet éveken keresztül rádióaktív anyagok, az úgynevezett »fallout« szennyezett. Iskolába indult, amikor 1955 májusában a hegyekről lekösző sötét felhőbe került. Néhány perccel előtte hajtottak végre egy kísérleti atomrobbantást. Tíznapos hónappal később a Bordoli család Reno temetőjébe temette kisfiát...

A hatóságok 6 évig titkolták ezt a megdöbentő tény. Csak most sikerült egy tudósítónak megtudnia, mi játszódott le 1955 májusában az állítólag sugárzásmentes sivatagban.

Sűrű, sötét ködöt láttunk hőmpölyögni...

A nevadai kősvatag közepén elterülő zöld oázis lakói, a nehéz munkától megrogyant hátú farmerek, még nagyon jól emlékeznek arra a napra, amikor a hegyek fölött a szél szokatlanul külszerű felhőt hajtott át a völgybe. Mrs. Bordoli, a kis Butch anyja a következőket mondta még most is el-elcsúszó hangon:

»Korán felkeltünk, hogy lássuk a kísérleti robbantás hatását. A robbantás nagyobb volt mint máskor és a kísérő fényugár is valótóbb. Majd észrevettük, hogy a felhő nem gomba alakú, hanem sűrű, sötét ködként a hegyek csúcán keresztül a völgybe hőmpölyög, és már el is lepté Fellini tanyáját, ahol az iskola volt. Butch éppen akkor érkezett meg az iskolába, amikor a felhő áthaladt a tanya felett.«

A Geiger-mérő erősen kileng

Joe Fellini roppant izgatott lett. Berohant a tanterembe és kihozta a Geiger-számlálót. »Mintha elvesztette volna az eszét« — úgy ugrált a számláló, mesélte később. Hét gyerek volt az iskolában, köztük Butch. Ed Feri, a béresünk, azonnal Tonopahba hajtott és jelentést tett a hatóságoknak. Amikor a műszert a cipőjére rakódott iszaphoz tartotta, ami aznap éppen rajta volt, a mutató annyira kilengett, hogy nem is tudta a szemével követni.

Csak néhány nappal később jött ki valaki az atomenergia bizottságtól, elhelyezte az ő mérőkészüléküket, és azt mondta, hogy nincs semmi ok aggodalomra. Soha többet nem láttuk.

Gyógyíthatatlan betegség

Osszel mind gyakrabban rándult görcsbe Butch lába, gyomorfájdalmak, orrvérzés és láz lépett fel nála. A lázat semmi sem mulasztotta el. A renoi kórházban hónapok múlva az orvosok megállapították csalhatatlannal, a kisfiú leukémiában szenved és a betegsége összefügghet az atomkísérletekkel. A hatóságok vonakodtak, hogy állást foglaljanak még akkor is, amikor a kis Butch meghalt. Pedig már évek óta ismereteseke voltak az atomsugárzás egyéb kihatásai is a vidéken.

A farmereknél egyre szá-

porodtak a különböző betegségek. Bordoli család szomszédjai közül Minnie Sharp asszony egyik napról a másikra hirtelen elvesztette a haját és a szemöldökét. Visszaemlékezett rá, hogy azután a borzasztó robbantás után a víz ize kesernyés volt, és másnap reggel a víztároló felületét barna hab borította...

Szarvasmarha, juhok, macskák pusztultak el. A ménes súlyos égési sebeket szenvedett. Az elhullott jószág árát megtérítette a kormány, elismerte tehát, hogy az atomkísérletek voltak a veszteség okai.

A játékkaszinókat és luxusvillákat kímélik

Azt azonban nem hajlandó az atomenergia bizottság elismerni, hogy az atomkísérletek az amerikai parasztlak életét is fenyegeti. A nevadai kősvatag zöld oázisának lakói el vannak keseredve. Tudják, miért akkor kerül sor mindig atomrobbantásra, amikor a szél észak felé, a hegyeken át az ő völgyükbe hajítja a robbantás füstjét.

A hatóságoknak közömbös, ha néhány farmer kárt szenved a rádióaktív sugárzástól, de arra nagyon vigyáznak, hogy a déire fekvő Las Vegas játékkaszinóinak és fényűzően berendezett villáinak urait ne haragítsák magukra. Mit tehetnek a farmerek? Hagyják el otthonukat? Menjének a távoli, ismeretlen nyomorba? Senki sem veszi meg tőlük a földet, a kormány nem törődik velük.

»De hova is mennénk?« — kérdezte Mrs. Bordoli. »Ez a mi hazánk. Több mint félszázada Jack családjáé ez a földdarab...«

Egyetlen kiút van csak, amely az egész emberiségnek biztonságot jelent: véget vetni az atomkísérleteknek Nevadában, a Johnston szigeteken — mindentűt!

A kis Butch Bordoli sírja örök figyelmeztető és intó példa nemcsak a veszélyeztetett Reno lakóinak.

Sz. L.

Hazánk városaiba és külföldre szállítja a gyümölcsöt a Szegedi Autóközlekedési Vállalat

A szegedi 10. számú Autóközlekedési Vállalat tehergépkocsijainak jó része a Lakosság zöldség- és gyümölcsellátásába kapcsolódott be a múlt nyegedében. A nyári csúcsforgalom még csak ezután közzét be az egyenlőtlen időjárás miatt. Ennek ellenére a szegedi AKÖV már naponta huszont, a békéscsabai és kecskeméti tehervállalat pedig mintegy negyven teherautóval segíti a friss áruellátást. Sok gyümölcsöt szállítanak a budapestiek is tisztónás járműveikkel.

Szinte óramű pontossággal közlekednek a távolsági járatok. Nemhiába igénylik a nem termő bányavidékeken is a friss gyümölcsöt — időben megérkezik az egyik hazájából, Csongrád megyéből. Még aznap, amikor leszedték a zamatos ósziarackot,

már útnak indítják az ország legtávolabbi városaiba is. A tehergépkocsiak este 8-11 óra között indulnak úgy, hogy a kilométerek számától függetlenül reggel öt-hat órára már a rendeltetési helyükön lehessenek.

Az autóközlekedési vállalatok készen állnak a már minden pillanatban bekövetkező csúcsforgalomra. Rohamosan érésnek indult az egyik legkedveltebb fajta, a »ford« ósziarack, majd jön a paradicsomidény is. Az Országos Központi Szállítási Tanács irányításának megfelelően erre az időre újabb tehergépkocsikat biztosít a szegedi és több más megyebeli autóközlekedési vállalat. Szükség esetén naponta több fordulóval akár százszázhusz autó is gyűjtheti, továbbíthatja a gyümölcsöt, paradicsomot s egyéb zöldségféléket.

Az ósziarack külföldi szállításhoz újra igénylik a szegedi vállalat gépkocsijait is. Idén először, a múlt nyegedében már huszonöt-szor járta meg a szegedi AKÖV három, tisztónás teherkocsija Csehszlovákia, NDK és Lengyelország nagyobb városait. Ezek az útvonalakon különösen fontos a gyorsaság. Az óriás autók szinte megállás nélkül száguldanak végig például a Szeged-Prága közötti útvonalon. Gazdájuk két gépkocsivezetőre, az egyik pihen, míg a másik vezet. Hatvan-hetven óra a fordulási idő Prágába, Drezdába vagy Lipschébe.

A nyári szezon nagy feladatot ró a gépkocsivezetőkre. A helybeliek tizenkét órás műszakban dolgoznak, a távolsági hazai járatokban pedig tizenhat órát töltenek szolgálatban.